

לכבוד המלכה

גיליון שבועי תלמוד תורה "ברסלב - שיר חדש" תל אביב

שַׁבַּת קִדְשׁ בשלח

עלון מס' 10 י"ג שבט תשפ"ב

אדרבא / הרב ישראל יצחק בזאנסון שליט"א

סלפ-קואצ'ינג

להאמין בקיומו של אור הגנוז בתוך נפש כל חי - כולל כמובן בתוך עצמנו, בכך ניתן כבר לפעול מעל ומעבר כל מאמץ אחר. אין בדבר זה שום קושי יסודי אלא מניעות המוח שאותן ניתן לסלק על ידי החלפת ערוץ קלילה. מאחר והבטיח הצדיק שהסתכלות טובה, תפיסה הנוטה לראות את היפה בחיים ואת הטוב באדם, הרי שהמאמץ את הגישה הזאת כבר עשה משהו בעבודת ה'. להיוודע למעלת עצמנו, את זה תמיד יכולים מאחר והטוב כבר נמצא ולא יתבטל לעולם, אין צורך להמציאו אלא לגלותו בלבד. מזה יפתח מעיין שממנו ינבע העידוד העצמי הכי בטוח, כזה שבלעדיו קשה יהיה להחזיק מעמד גם בסופות המבחנים.

האם שייך בדרך כלל לצפות לחיזוקים מאנשים אחרים? נכון שהדבר נדיר. אם כן, לא נותר לאיש החפץ חיים כי אם לעודד את עצמו בעצמו. אך איך ייתכן למי ששונא את עצמו שיהפוך פתאום לאוהד ואוהב ועוד מעודד? ברור שתפיסתו השלילית הייתה מעוותת מלכתחילה על ידי שנאת-עצמו שמקלקלת את השורה. מכאן ראייה שאין עידוד-עצמי משמעותי אלא בכוח האופטימיזם המתבטא בהבטה חיובית על עצמו. והנה בליקוטי מוהר"ן חלק ב', בתורה מ"ח הנקראת 'האיגרת', אומר רבי נחמן: "וחזק עצמך מאד, ועשה מה שתוכל בעבודת השם". מהו "מה שתוכל בעבודת ה'?"

ראיית הטוב / הר"ר איתי בכר שליט"א

ע"י עין טובה, לראות טוב על השני, לראות טוב על הילד. לפעמים עולה איזו מחשבה, "אבל איך אני אתקדם?" "איך הוא ילמד לא לטעות פה שוב?" מחשבה שנראית לרגע נכונה, אבל ביסודה היא שגויה. מדוע? דבר ראשון, כשרוצים לבחון כל מהלך האם הוא נכון, בודקים במבחן התוצאה, האם כשאני מבקר, לטווח הרחוק, זה ישנה אותי? התשובה היא לא. מה כן יתן לו את המוטיבציה להשתנות - הרגשה טובה. שאדם אוכל מאכל טעים הוא רוצה עוד, מאכל לא טעים - הוא סולד ממנו. אותו דבר בדיוק גם בנפשנו, דבר נעים לה - היא תעשה עוד, דבר שמזער אותה - היא תברח ממנו. לכן הדרך להתקדמות רוחנית וגם גשמית היא ע"י שהאדם יהנה וירגיש רוממות מהעשייה, וכך ימשיך. מי שטוב עין כלפי הזולת, תמיד מפרגן, נותן, תומך ומעניק - אין עיניו של הבריות צרה בו...

רבי נחמן אומר בליקו"מ תורה רפ"ב: "כי ע"י שמוצאין בו עוד מעט טוב, איזה נקודה טובה ודין אותו לכף זכות, ע"ז מוציאין אותו באמת מכף חובה לכף זכות".

רביז"ל מגלה לנו יסוד עצום שעצם ראיית הטוב בשני מעלה ומחזקת את אותו האדם ונותנת לו כוחות להתקדם.

עומדים אנו כעת בפרשיות שובבים המספרות על הליך הגאולה, מיציאת מצרים ועד למעמד הר סיני וקבלת התורה. המדרש אומר (והובא במשיבת נפש) על הפסוק "ליבבתיני באחת מעיניך" מדוע כתוב שעם ישראל ליבבו היינו אהבו את ה' רק "באחת מעיניך" ולא בשתי העיניים? דורשים חז"ל שבשעה שהיו בני ישראל במעמד הר סיני, עין אחת כבר היתה מכוונת לחטא העגל. ואעפ"כ הקב"ה ראה את הטוב שבהם ואהב אותם.

נדמיין לעצמנו שאנו מבקשים מילדנו דבר מה, איזושהי פעולה לעשות והוא נענה בחיוב, אך אומר לנו שבעוד שבוע ימים הוא יעשה משהו שלילי אשר ביקשנו שלא יעשה. איך היינו מסתכלים עליו? באינסטינקט ראשוני מיד עולה הרגשה לא טובה שמובילה גם לראות בעין לא טובה. אבל הקב"ה מלמד אותנו דבר עצום, הוא יודע במאה אחוז שעם ישראל הולכים לחטוא בחטא העגל, ובשונה מאיתנו, הקב"ה גם יכול לעשות ככל רצונו בכל אדם, ועם כל זה הקב"ה רואה את עם ישראל בעין טובה!! היתכן? דבר זה הוא לימוד גדול גם לנו, בחיי היום יום, שאנחנו צריכים בכל מצב, עם עצמנו, ובטח עם הילדים שלנו, שרצוננו שיגדלו לשם לתהילה ולתפארת, לראות בהם כל הזמן רק את הטוב. נקודה. בלי שום תנאים.

לכן, הקב"ה מגלה לנו שהדרך לקרב את עם ישראל לתורה, זה רק

שבת שלום

ה"פני יהושע" - יד' שבט

יהושע, ואף חמותו ואביה, היו בין הנספים... גם הבית בו ישב באותה עת ה'פני יהושע' ולפניו תלמידים מקשיבים - קרס תחתיו, וה'פני יהושע' מצא את עצמו שוכב בין ההריסות, כשאינו מצליח להזיז את ידיו ורגליו, מחמת עומס המשא הכבד שרביץ על גופו...

"מתירא הייתי שלא יעשה ביתי קברי" - כותב ה'פני יהושע' - "קורות הבית, הריטיו, עזיו ואבניו נדמו עלי כעדים גמורים, אמרתי פן יפגעו בי להיות יד העדים בראשונה להמיתני...".

וכך כשהוא שוכב בין ההריסות, שומע מלמעלה את קולות ההמון נסים ורצים בפחד ובהלה, ואינם יודעים כלל שהוא נמצא תחתיהם, מבלי יכולת לזוז ולהציל את עצמו, נדר ה'פני יהושע' נדר לאמור: "אם יהיה אלוקים עמדי ויוציאני מן המקום הזה לשלום, ויבנה לי בית נאמן להרבות גבולי בתלמידים, לא אמנע עצמי מכותלי בית המדרש ולשקוד על דלתי העיון בסוגיות הש"ס ופוסקים, וללון בעומקה של הלכה, אף לינות הרבה בענין אחד. ובזה חשקה נפשי לילך בעקבות אבות ה"ה אבי אמי רבתי, הגאון המנוח המפורסם מוהר"ר יושע זצ"ל, אשר שמו בקרבי... שחיבר ספר 'מגיני שלמה'... ללכת גם אני בדרכיו...".

"טרם אכלה לדבר הדברים אל ליבי" - ממשיך ה'פני יהושע' בתיאורו המצמרר - "שמע ה' בקול עניי ונתן לי מהלכים בין העמודים, כמין שביל ממש נעשה לי ויצאתי בשלום בלי פגע, וחבלה לא היתה בי. אז ידעתי נאמנה כי מה' היה הדבר ממש במקום שאין מצילין...".

וכאן מתאר ה'פני יהושע' שתיכף ביציאתו השקיע עצמו בלימוד הלכה בסוגיות הש"ס ופוסקים, והיה מעלה על הכתב כל מה שנתחדש לו בלימודו, וכך זכינו לאור הגדול ארבעה חלקי ספרי 'פני יהושע', שמאירים לעולם התורה באור תורתם. נכדו של ה'פני יהושע' מעיד, ששמע פעם מהגה"ק בעל ה'דברי חיים' זי"ע, שסבו ה'פני יהושע' קיבל על עצמו באותו נדר לשבת שנתיים וללמוד מידי יום ח"י שעות רצופות. ובימי החורף, קפאו שערות זקנו מעצמת הקור, והביאו לו מים חמים כדי להפשרין...

בבואנו לספר על מרן ה'פני יהושע' זי"ע שיום פטירתו יחול ביד' שבט, חשוב להקדים ולהעתיק את תיאורו המבהיל של מרן החיד"א בספרו 'שם הגדולים', מפגישתו עם ה'פני יהושע': "מהר"ר יעקב יהושע מקראקא, אני הצעיר זכיתי לקבל פני שכינה איזה ימים, ומראהו כמראה מלאך האלוקים"

הדב שפחד מהפני יהושע

השחר טרם האיר, ומרן ה'פני יהושע' כדרכו השכים קום וצעד כשהוא עטור בטלית ותפילין לעבר בית הכנסת. אלא ששונה היה בוקר זה משאר הבקרים. הרחוב היה ריק מאדם, מלבדו איש לא צעד שם, אף שזו שעה שאנשי העיר כבר מתעוררים למלאכתם, ויהי הדבר לפלא בעיני ה'פני יהושע'...

לפתע, ראה ה'פני יהושע' דוב גדול רץ לעומתו, או אז הבין שהוא בא מיער העבות הסמוך, ומפניו נחבאו כל האנשים, ונסו מהרה לביתם. מיד התקרב ה'פני יהושע' אל הדוב, הסיר את טליתו מעל פניו, והביט אל הדוב. כאשר ראה אותו הדוב - נתקף בפחד נורא וברח ממנו, הוא יצא מן העיר ונס חזרה אל היער הסמוך. תושבי העיר נרגעו ושמחו, והחיים שבו למסלולם...

מהאסון הגדול - לאורו הגדול של הספר 'פני יהושע'

סיפור זה מספר ה'פני יהושע' בעצמו בהקדמה לספרו, מפני חשיבותו ומשום היותו אבן פינה ויסוד בקורות חייו של ה'פני יהושע', ואף נוסף פרט מופעים, פחות מפורסם, אותו סיפר הגה"ק בעל ה'דברי חיים' זי"ע.

יום ג' בכסליו שנת תס"ג, לכאורה היה אמור להיות עוד יום שגרתי בעיירה 'לבוב', מקום מושבו של מרן ה'פני יהושע' זי"ע. אלא שלפתע פרצה אש באחד הבתים, שהיו בתוכו כמה חביות של אבק שריפה, ודליקתן גרמה לפיצוץ אדיר בכל הבתים בעיר. השריפה והפיצוצים שבאו בעקבותיה, גרמו להרס רב, ולאובדן חיי אדם...

שלושים ושש נפשות קיפדו את חייהן באסון הנורא הזה, מי באש ומי במפולת. ביניהם גם רעייתו, ובתו היחידה של ה'פני

תחת 03-5078467

החידה השבועית נשאת פרסים

"וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם ויצעקו בנ"י אל ה': ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר.."

קצת קשה, בתחילה נראה שבנ"י היו צדיקים שהרי התפללו וצעקו לה. אך מיד לאחר מכן טענו והתרעמו על משה, כהתנהגות של אנשים קטני אמונה?

(רמז: עיין היטב ברש"י בפס' אלו)

לתשובות נא לשלוח לפקס שמספרו 03-5181735

מאמר הסידות

תפקיד ההורים

חנן הקב"ה את האבות בבנים ובבנות כדי שישמרו את דרך ה' וישריש בהם אמונה, וידעו למי מברכין למי מתפללין, ומי משיג עליהם ומי בראם, ולפני מי עתידין ליתן דין וחשבון, לפני מו"ה הקב"ה, אשר מלא כל הארץ כבודו ולית אתר פנוי מינה, ועיני ה' משוטטות בכל הארץ. וכל זה צריכין להשריש בלב הבנים והבנות.

(קיום התורה, פ"ב אות כד)

ממתק לשבת
מפי התלמיד
אוריאל חן נ"י
כיתה ה'

"ולא נחם אלוקים דרך ארץ פלישתים כי קרוב הוא". הפירוש הפשוט כיון שפלישתים קרובה למצרים, ועמ"י מפחדם יחזרו למצרים. אך בזוה"ק מובא ש"כי קרוב" פירושו, כיון שכמה דורות קודם לכן אברהם איבנו כרת ברית עם אבימלך מלך פלישתים אחרי מעשה שרה, והבטיחו אחד לשני שלא יסיגו ויכבשו גבול רעהו,

ואבימלך אמר "אם תשקור לי לניני ולנכדי" דהיינו שההבטחה קיימת עד דורו השלישי. וכיון שבאותה העת שיצאו ממצרים, עדיין נכדי אבימלך היו קיימים, ה' שמר את הבטחת אברהם לאבימלך ולא העביר את עמ"י דרך פלישתים. וזה הפירוש "כי קרוב הוא" שעדיין היו קרובים לזמן ההבטחה.

ליקוטי הלכות על הפרשה

"ויקח משה את עצמות יוסף" (יג,ט)

זה הצדיק שעסק כל ימיו בתורה בקדשה כזאת, עד שזכה על ידי עסק התורה שלו לעורר ולהאיר שרשי נשמות ישראל, שעל ידי זה רבים השיב מעון והגדיל כבוד השם יתברך. זה הצדיק אפלו כשנסתלק עדין עוסק בזה להחזיר כל העולם למוטב, על ידי שימשיך על כל אחד הארה משרש נשמות שבתורה, כי כל התורה שהוא כלל נשמות ישראל כלולה בנפש זה הצדיק, וידוע כי הארת נפש הצדיק נשאת על קברו הקדוש ומאירה בכל עולם העשיה, כמבואר בכתבי האר"י ז"ל. ועל כן כשבאים על קברו ומתעוררים שם לשוב להשם יתברך, אזי ממשיכין על עצמן הארה משרש נשמות שבתורה. כי שם בנפש זה הצדיק כלולים כל נפשות ישראל ששרשם בהתורה, ועל ידי זה יכול לחזר למוטב. וזה סוד שני הארונות שהיו מהלכין במדבר ארונו של יוסף וארון העדות זה אצל זה, כי שניהם אחד זה תלוי בזה. ועל כן חזקוהו המלך שעסק בזה בכל ימיו כי למד ולמד שזה בחינה הנ"ל, על כן נאמר בו וכבוד עשו לו במותו ודרשו רבותינו ז"ל שהושיבו ישיבה על קברו והניחו ספר תורה על מטתו. כי שרש התורה כלולה בנפשו על ידי שעסק בזה כל ימיו. וכל קיום ישיבות ובתי מדרשות לעסק בתורה הכל בנוי ומיסד על קברו, כי משם מאיר הארת שרשי נשמות שבתורה שעסק בזה כל ימיו.

(אוצר היראה על פי ליקו"ה, הל' בציעת הפת, ה, ל-לא)

דבר המחנך / הרב נתן נחשוני שליט"א

קריעת ים סוף, כיצד?

- * פעמים רבות אנחנו נתקלים במבוי סתום, הילד לא מתקדם, לא מביא את הנחת שהיינו רוצים, ואנחנו מרגישים כעומדים לפני הים, השאלה איך קורעים את הים?
- * חז"ל אומרים שקריעת ים סוף היתה מוכנה מששת ימי בראשית, ולענינו ההצלחה של הילד כבר מוכנה, רק צריך לבקוע את הים כדי לגלות אותו. השאלה איך קורעים את הים ומגלים את אותם פירות מתוקים?
- * התשובה - בפרשת שמות למדנו שהש"ת שלח ה' את משה, טען משה והן בני לא יאמינו לי, ומובא במדרש שענה לו הקב"ה וכי הנך חושב שהם לא מאמינים? טעות בידך - אתה לא מאמין! כי אם היית מאמין שהם מסוגלים לשמוע ולקבל ולהאמין, אכן הם היו מקבלים ומאמינים, וכל מה שהם לא מקבלים זה רק משום שאתה לא מאמין בהם.
- * כלל גדול בחינוך: אם ראית ילד שמסתובב עם המון מחסומים שמונעים אותו מללמוד להתפלל להצליח (פתאום אין לו חשק, אין לו כח, משמעמם לו וכו') צריך לחזק לו את הביטחון והאמונה בכוחות וביכולות שלו - כי אמונה זו שמואמין בעצמו שיכול ומסוגל, שוברת את כל המחסומים ובוקעת את כל הימים והנהרות המפריעות להצלחה.
- * וכלל נוסף שלמדנו מהקב"ה שהסיבה שהילד אינו מאמין בעצמו כי אנחנו לא מאמינים בו, וזה אנחנו צריכים לחזק ולהתחזק להאמין בילד שיכול ומסוגל להצליח ולהגיע רחוק, שהילד ירגיש שאנחנו מאמינים בו הרבה, יותר ממה שהוא מאמין בעצמו וע"ז נוכל לקרוע את הימים שבעולם. יזכנו ה' אמן.

שבת שלום.

פנית ההלכה - כיתה ז' - הרב רמי יונייב שליט"א

קידש וקודם שטעם דיבר או נשפך הכוס

בשו"ע מובא (סי רעא סט"ו) קידש וקודם שטעם הפסיק בדיבור חוזר ומברך בורא פרי הגפן ואין צריך לחזור ולקדש, וה"ה אם נשפך הכוס קודם שטעם ממנו, יביא כוס אחר ומברך עליו בורא פה"ג וא"צ לחזור ולקדש ע"כ.

א. באופן שהפסיק בדיבור כ' המשנ"ב (ס"ק עה) דאם הפסיק בדברים השייכים לסעודה וכל שכן בדברים השייכים לקידוש לא הוי הפסק בדיעבד וא"צ לחזור ולברך ע"כ. ומאי דצריך לחזור דווקא על ברכת הגפן ולא על ברכת הקידוש. וכ' המשנ"ב (ס"ק עו) דהפסק אינו מגרע אלא בברכת בורא פה"ג מפני ששח בין ברכה לטעימה אבל הקידוש כבר יצא שהיה על הכוס כדון, וישתנה לאחר שיברך ברכת בורא פה"ג ע"ש.

ב. באופן שנשפך הכוס חוזר ומברך הגפן על כוס אחר כיון שלא היה דעתו על זה מתחילה, ואם היה דעתו בתחילה בשעת ברכה לשתות יין א"צ לברך בורא פה"ג, אלא ישתה תיכף כוס אחר בלא ברכה ובלבד שלא יפסיק בדיבור שלא מענין הקידוש (שם ס"ק עז).

הורים כותבים / ר' ישי פלח נ"י

שובבי"ם בברסלב

פעם נשאל רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל ע"י הרב ישראל מאיר ברענר שליט"א: "למה בחסידויות אחרות עושים עניין גדול משובבי"ם, מה שאין כן בברסלב - לא כל כך?" ענה לי: "בברסלב כל השנה שובבי"ם! כל השנה רבינו דיבר מקדושת הברית, כל השנה צריך לעבוד ולצעוק ולא לעצור.

ממשיך הרב ברענר ואומר - יש מי שצמים בימי השובבי"ם, ויש מנהג בברסלב שלא לאכול דבר מן החי באחד מימי השבוע בשבועות אלה. אך בעיקר רחמנא ליבא בעי! הקדוש ברוך הוא רוצה את הלב שלנו, הקדוש ברוך הוא רוצה קצת אתערותא דלתתא, שנרצה להתקרב אליו. אנו צריכים לבקש מריבוננו של עולם - אנו רוצים להתקרב אליך. הבא ליטהר מסייעין לו.

רבי נתן ב'לקוטי תפילות' מבקש שהקדוש ברוך הוא יאיר לו את הדרך האמיתית איך להתנהג בעניין הצומות. שהרי מצד אחד רבינו דיבר מגדולת הצומות, ומצד שני, אחרי שרבינו גילה את הדרך של ההתבודדות, הוא אמר שלא צריך לצום ולהתענות כלל. עם זאת, בהנהגות התשובה שרבינו נתן לכמה אנשים, מובא בשבחי הר"ן שנתן הנהגה לאחד שלא לאכול יום אחד דבר מן החי.

האם לא לאכול דבר מן החי נקרא צום? התשובה היא - כן, אם אדם מונע עצמו מלאכול מאכל מסוים, זה נקרא תענית, כי הוא מראה שיש לו רצון להתקרב לה', רצון לחזור בתשובה. יש כאן אתערותא דלתתא, בשמים רואים בכך שיש לאדם רצון לחזור בתשובה - ואז הוא זוכה שמסייעים בידו. בשולחן ערוך הלכות תענית (תק"פ במ"ב) מובא, שאם אדם מונע עצמו מבשר ויין זה נחשב כתענית.

עיקר הקדושה זה "קדש עצמך במותר לך", כמו שהרמב"ן כותב: "קדושים תהיו - פרושים תהיו". רבינו אומר: לאכול צריך, לישון צריך, אבל צריך להזיז קצת את השולחן, שלא לאכול הכל. להשאיר קצת בצלחת. להזיז קצת את המיטה, לישון קצת פחות. כמה שאדם יוכל למעט מתענוגי עולם הזה - טוב יותר. שנזכה אמן.

(משיחתו של הרב ישראל מאיר ברענר שליט"א, מחשובי משפיעי אנ"ש).

מילתא דבדיחותא

ר' ישראל סלנטר חלה ונפל למשכב, איש לא הורשה להיכנס אליו לרבות חבריו ומקורביו גדולי התורה והמוסר. פעם שמע ר' ישראל שפלוני הידוע כאפיקורס מבקש לבקר, מיד ציווה להכניסו אליו "חידה היא בעיני רבי, שהרשית לי להיכנס אצלך בעוד שחברך הרבנים לא הורשו? השיב לו ר' ישראל את חברי הרבנים עוד אפגוש ודאי בגן עדן שבעולם העליון, אבל אותך אני רואה ודאי פעם אחרונה"

עורך דין בטעות התיישב על כנף מעילו של הרב, הרב מוציא סכין וחותר חלק מהמעיל כדי שיוכל לקום וקם. העורך דין ששם לב למה שקרה מזדעזע, ושואל "כבוד הרב למה לא אמרת לי לזוז?" השיב הרב "להזיז עורך דין קצת, עולה יותר כסף מאשר לקנות מעיל חדש"

כיתה ו' - בשטייען גמרא

כיתה א' - הכנות למסיבת החנוכה

כיתה ב' - עבודות כיתה

כיתה ג' - מנגנים חנוכה

כיתה ז' - בשטייען גמרא

פנית התלמיד

נחמן הללי נ"י - כיתה ו'

בפרשה מסופר על הניסיונות ועל ההתמודדות שהיו לעמ"י על שפת הים. "פרעה הקריב" רדף אחריהם עם צבא חזק מאוד ועם ישראל לא יכולים להלחם עמו, והפחד היה גדול מאוד. משה רבינו התחיל להתפלל לה', אבל ה' אומר לו "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו". שואל האור החיים הק', עמ"י בסכנה נוראה וכי מה יותר נכון בזמן כזה יותר מתפילה של הצדיק על עמ"י, ובכלל, לאן יסעו הרי הכל סגור?

ומפרש האוה"ח הק' שלא היה אפשר להמתיק את הדינים ע"י תפילה, א"כ מה הכוונה דבר אל בני" ויסעו - תאמר להם שיבטחו בי למרות ששורה עליהם מידת הדין והם אינם ראויים לניסים, שייסמכו עלי שיש אצלי כזו אהבה לעם ישראל גם כשאני ראויים. ועי"ז יתבטלו הדינים ותבוא הישועה. מכאן לומדים יסוד גדול, שגם שהאדם אינו ראוי - מאהבת ה' עליו יכול לצאת מכל צרותיו רק אם יבטח בה' ביטחון מלא שה' יושיע אותו. (ע"פ 'פרשת דרכים', הרב עופר ארו).